

Gyárfás Ágnes
A Halotti Beszéd mondattana.

Ismerteti: Dr. Kovács Sándor

A Halotti Beszéd az első összefüggő magyar nyelvű nyelvemlék, (1195-1205), melyet a Praykódexben találtak meg a 18. század utolsó negyedében, s az eltelt idő alatt alaktani, hangtani, szótani, nyelvjárási szempontból a magyar nyelvtudomány részéről alapos elemzésben részesült.

Mondattani, logikai szempontból azonban nem fordult felé figyelem. A szerzőnek az a véleménye, hogy mondattani elemzés nélkül a szavak értelme sem válik teljesen világossá, ezért elkerülhetetlen a szembenézés.

Mondattani elemzés során tűnik ki, hogy a Halotti Beszéd lélektudományos elemeket hordoz, a magyar világszemlélet alapján tárja fel a halott ember lelkének útját a másvilágon. Alapos összevetés olvasható a latin eredeti és a magyar nyelvű Halotti Beszéd formavilága, tartalma és lélekkelfogása között és ez az összevetés világít rá a Ha-

lotti Beszéd eredetiségére, s bizonyítja be világosan, hogy nem fordítás, hanem a magyar nyelvtudomány és lélektudomány első önálló, alkotott műve.

Terjedelme 204 oldal. Ára 1 500.- Ft/db

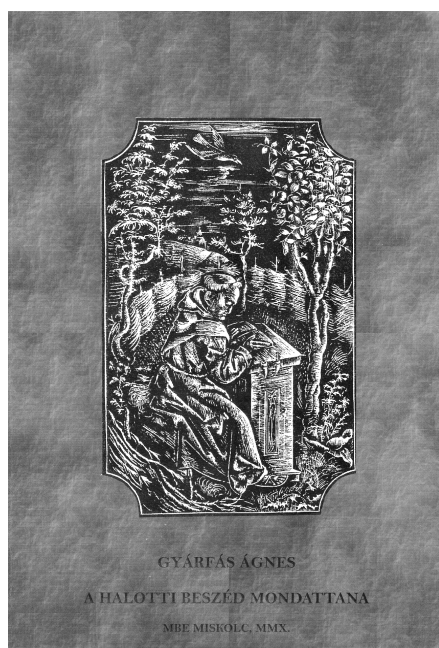
A Könyvismertetés 2010. április 2-án, Nagypénteken volt 15⁰⁰-kor a Boldva folyó mentén lévő Boldva község református templomában, ahol 800 évvel ezelőtt, megírták volt a művet.

Elhangzott Boldván 2010. április 2-án a Könyvbemutatón

Dr. Kovács Sándor könyvismertetés közben

KÖNYVBEMUTATÓ A BOLDVAI REFORMÁTUS TEMPLOMBAN

A könyv borítója

2010. április másodikán, Nagypénteken délután 15.⁰⁰-i kezdettel mutatta be Gyárfás Ágnes új könyvét, amely A Halotti Beszéd mondattana címmel jelent meg.

A szerző három hónapos vezeklést vállalt a hazáért, és ezalatt az idő alatt írta a könyvet, Isten közeli, elvonatkoztatott lélekállapotban.

Bákai Imre borsodi-boldvai református lelkész istentisztelete után Miklós Árpád volt országgyűlési képviselő köszöntője hangzott el, majd Dr. Kovács Sándor orientalista, arab tanszékvezető ismertette a könyvet, alapos felkészültséggel, közérthetően, szép magyarsággal. Kocsisné Heiler Éva mondott két verset, a tőle megszokott átéléssel, áhítattal. A szerző Dr. Kovács Sándor ismertetőjéhez alkalmazkodva kiegészítette az elmondottakat. Az isa, ysa, isten és ős szavak közös eredetére és a szavaknak a Halotti Beszédben elfog-

lalt jelentőségére tért ki. Idézte az isa-val kapcsolatos mondatokat, és szóban is bebizonyította, amit könyvében leírt, hogy „isa és nem egy ember múlhatja ez vermet” szövegrész mondattanilag bebizonyítja, hogy az isa főnév, tehát nem lehet a jelentése „ime” vagy „bizon, bizony” azaz toldalékszó. Elemezte a teremtő, a kegyüggön és az unuttei szavakat és végigvezette a hallgatóságot azon az úton, amelyet a magyar ember lelke jár végig a halál ösvényén. Először találkozik Szent asszony Máriával, aki az angyalkák és Micháel arkangyal társaságában imádják Istent a halott lelkiüdvé érdekében. Mihály a lovas arkangyal biztosítja a halál után a magyar lovasember számára azt az égi közlekedési módot, amelyet a földön is megszokott. Ezután Szent Péter úr elé kerül a lélek „kinek adott hatalom oldania és kötnie”, hogy „oldja mind ő bűnét”. Felhívta a figyelmet arra, hogy a Pray-kódexben lévő úgynevezett latin eredetiben nem Péter apostol szerepel, hanem Pál apostol, ennek néplélektani és népköltészeti háttere van, és nagyon sokat elárul a magyarok által megélt kereszténység hitbéli és lélektudományos arculatáról. Ne felejtsük, hangoztatta a szerző, hogy Krisztus Urunk és Szent Péter apostol nemcsak bibliai alak, hanem a magyar népmesék hőse is, mivel sok ismert népmesében a hős elindu-

lásakor ők adják meg a motivációt, mintegy a sors szerepét is betöltik.

A végén a lélek a Mindenszentek közé kerül, hogy segítői legyenek Urunk színe előtt és imádják Istent, hogy bocsássa meg minden bűnét. A segítők ugyancsak mesealak, mert minden mesehős a segítők által vívja ki a sikert. Ez a segítők lehet egérke, medve, oroszlán, táltos ló (vagy gebe), róka, hal, kígyó, öreg szolga, nagyobbik szolga, legkisebb szolga, öregasszony, esetleg maga az öreg király.

A Halotti Beszédben a segítők a Mindenszentek, a vértanúk, mártírok, a szentéletű királyok, királykisasszonyok, a család régi, jóságos ősei, az *i s e m ü k*, hiszen, mind „őshöz járók vagyunk”.

Elemzésre került az imádjuk (vimadjuk) szó, amely a Történeti Etimológiai Szótár tanúsága szerint a régi pogány-kori szellemi élet szava volt, s így tapadt meg a mélytudatban kitörölhetetlenül. Az unuttei szót a régi mezopotámiai nyelvből lehet megérteni, mint anyatej testvéreket, a kegyüggön neki kifejezés pedig gyökök tömörítéséből kifejtve a kegy ügyét gyakorolja fogalomnak felel meg.

A boldvai templom hideg volt, de a közönség kitarzott és áhítatos lélekkel fogadta Kovács Imre református lelkész áldását és szép záróénekét.

A Boldvai Református templom a könyvbemutató színhelye

VÁRADINÉ OSVÁTH ILONA kiállításai

a Magyarok Világszövetsége Székházában

2009. október 12-én a MVSZ székházában mutatta be egyesületünk tanára Váradiné Osváth Ilona reprezentatív kézimunka kiállítását. A közismert gyűjtő és textilművész a magyar népi szimbólumok nyelvén alkot, és kiállításán történeti tárgyú és virágbeszédű vásznait mutatta be. Az érdeklődők késő estig hallgatták a művész-tanár kérdéseikre adott válaszát.

A megnyitó előadást Dr. Molnár V. József a MBE professzora tartotta, melyben rámutatott a magyar hímzésvilág égi eredetére és földi küldetésére. Takács Pál mondott verset, gyönyörű előadásban, és Nagy Zoltán trombitaművész adta elő Hampó József Csendes Magyarország c. trombitaszólóját. A rendezvény szervezője Dr. Medvigy Endre volt, aki felvezetőjében nagyon emelkedett gondolatmenetben emlékezett meg egyesületünk tevékenységéről. Szép mellénk állását ezúton is hálással köszönjük.

a Debreceni Nagytemplom Galériájában

2010. március 28.

Váradiné Osváth Ilona textilművész és néprajzi gyűjtő vásznain autentikus magyar hímzés mintákkal megjeleníti a magyar érzelmvilágot, a hitéleti kultuszok szentségét, de történeti személyiségek érzékletes bemutatását is elővezeti.

Az előző években Árpád-házi Szent Erzsébet születésének 800. évfordulója emlékére 2007-ben a Sárospataki Nagytemplom Galériájában mutatta be a magyar szent királykisasszony életét és szentségének reliktumait. Ablakfülkék előtti térben rendezte be a kincsekkel Wartburgba érkező, keleti pompában tündöklő királyi gyermek hozományát és környezetét ivópohártól az ezüst fürdőkádig, keszkenőtől hímzett ágyneműkön át a perzsaszőnyegekig. Láttuk a selymektől roskadó fejedelmi ágyat és a szürke, kopott szobabelsőt a

gyapjúrokkával, orsóval, ahol a hajdani boldogságnak hírmondója sem maradt.

Mátyás király évfordulója 2008-ban volt. Ekkor több kiállításon is bemutatta az igazságos király életét, szerelmeit és halálát. A Miskolci Bölcsész Egyesületben a XIV. Magyar Őskutatási Fórum alkalmával, Budapesten a Magyar Asszonyok Érdekszövetségének székházában (Jégverem u. 1.) és 2009-2010-ben a Magyarok Világszövetsége Csontváry Galériájában. Történeti eseményeket, házasságkötéseket, nagy egyéniségeket a kereszt-szemes magyar hímzsmintákkal úgy tudta elővarázsolni a poros történelemkönyvek lapjairól, hogy egyben kifejezte a nemzet felé irányuló érzelmi kötődését, csodálatát, szeretetét. Vásznain a pózmentes, tiszta hazaszeretetről vall hitet.

Debrecenben műveinek szimbólumvilága Krisztus Királyt mutatta Be. Szinte az egész Kárpát-medence népművészetét összefogta egy cél érdekében: be akarta mutatni népünk egyetemes kötődését a fényhozó Krisztus iránt. Rá akart mutatni a jézusi fény erejére, mely népünknek is megadja belső tartalmát. Bizonyítani akarta azt a sokféle megközelítést, kifejezőmódot, amely a különféle tájegységek nyelvén, de egyazon lelki törekvés eredményeként bemutatja a Nap, a Fény, a Kettős kereszt, a Fénykirály-lény variációin át az égi királyságot, s magát Jézus Urunkat, mint égi királyt.

Párnavégeken, terítőkön, kispárnákon, rúdra való terítőkön egyaránt fellelhető a világ világosságának fényüzenete, melynek történeti útja visszavezet Melkizédek örökös papságához, s a magaslatok lépcsős templomához. Népünk a szépség hatalmával tette le hitvallását a keresztyénség mellett, s ezt a bizonyosságtevést Váradiné Osváth Ilona magáénak vallja és hímez elhivatottan, mint ősei tették, a haza javára és Isten dicsőségére.

A kiállítást Bölcskey Gusztáv debreceni püspök támogatta. Dr. Kathona Mónika magyarságkutató népdalénekes adta elő a Krisztus ki vagy Nap és Világ... kezdetű református ének ősi, magyar eredetijét és sok szép Jézuséneket. Gyárfás Ágnes megnyitó szavai után a művésznő még hosszú ideig beszélt a hímzések jelkép-világáról.